

FLATRAKET INDUSTRIBYGG AS
Pernesvegen 35
6717 FLATRAKET

Saksbehandlar, innvalstelefon

Sondre Kaastad Sørdsdal, 5557 2304

Løyve etter forureiningslova til utfylling i sjø ved gnr./bnr. 289/69 mfl. ved Flatraket i Stad kommune for Flatraket Industribygg AS

Statsforvaltaren gir Flatraket Industribygg AS løyve til utfylling av ca. 40 000 m³ massar i sjø på Flatraket i Stad kommune. Formålet med utfyllinga er å utvide industriarealet og sikre grunn for eksisterande bygg.

Siltgardin skal nyttast gjennom anleggsperioden for å hindre spreieing av finstoff frå sprengstein. Tiltaket skal overvakast med turbiditetsmålingar med alarmgrense på bakgrunnsverdi + 10 NTU, med alarm og stans i arbeidet dersom turbiditeten overstig grenseverdien i meir enn 20 minuttar.

Løyvet er gjeve med heimel i forureiningslova § 11, jf. § 16.

Vi viser til søknad motteken 29. august 2023.

Vedtak om løyve

Statsforvaltaren gjev løyve til utfylling i sjø til Flatraket Industribygg AS. Løyvet er heimla i forureiningslova § 11, jf. § 16. Løyve er gjeve på spesifikke vilkår som er lista opp i eige vedlegg.

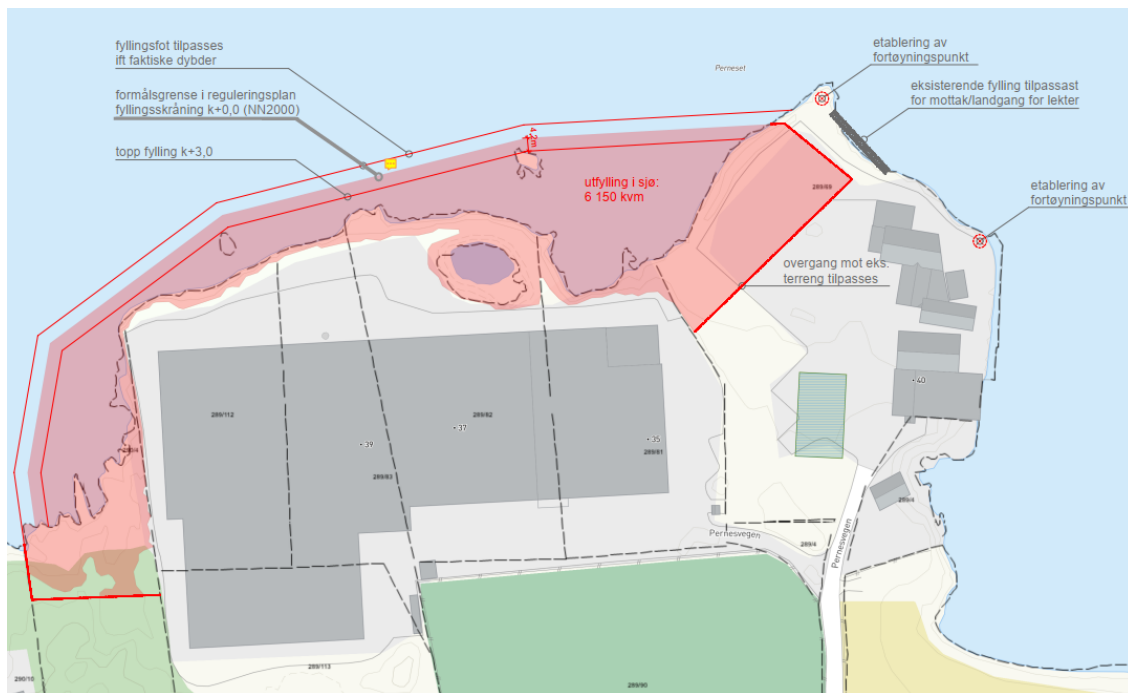
Vedtak om gebyr for sakshandsaming

Statsforvaltaren tar gebyr for arbeid med løyve og kontroll etter forureiningslova. På bakgrunn av Statsforvaltarens ressursbruk i saka, tek vi gebyr etter sats 6, 38 900 kroner, for handsaming av søknaden, jf. forureiningsforskrifta §§ 39-3 og 39-4. Faktura vert sendt frå Miljødirektoratet. Sjå forureiningsforskrifta kapittel 39 for å lese meir om sakshandsamingsgebyret.

Om tiltaket

Flatraket Industribygg AS søker om løyve etter forureiningslova til utfylling av ca. 40 000 m³ masser over eit areal på 6 150 m² ved gnr./bnr. 289/69, 289/81, 289/82, 289/83, 289/112 og 290/4 i Stad kommune (figur 1). Hensikten med tiltaket er å opparbeide meir landområde for etablert industriareal og samtidig utbetre og sikre grunn for eksisterande busetnad, i medhald til godkjent reguleringsplan for området.

Figur 1. Kart med oversikt over tiltaksområdet og den planlagde utfyllinga i Stad kommune. Figur er henta frå søknaden.

Utfyllingsmassane skal hentast frå Stad skipstunnel, og eventuelt frå steinbrot. Utfyllinga vil innehalde rein skotstein og reine steinmassar. Det er planlagt ein oppfylling til kote +3 m. Det ligg ein kommunal avløpsleidning ut i sjø gjennom utfyllingsområdet. Denne vil bli tatt omsyn til under utfyllingsarbeidet.

Det er teken prøver av sjøbotnen der utfyllinga skal skje på tre stader og disse er analysert for miljøgifter. Alle prøver viser at ein ligg innanfor tilstandklasse 1 for alle stoff iht. Miljødirektoratet sin rettleiar M-608¹ med unntak for TBT for det eine prøvepunktet som er så vidt over grenseverdi til klasse 1 og hamnar i tilstandklasse 2 (God). Sedimenta som er undersøkt inneheld stor grad av sand og ein del organisk materiale.

I nærleiken av tiltaksområdet er det registrert fleire natur- og fiskeriinteresser. Det er registrert områder med større tareskogførekomstar og områder med skjelsand rett nord for tiltaksområdet (figur 2). Litt lengre unna tiltaksområdet er det registrert gytefelt for torsk og fiskeplassar for aktive reiskapar. Det er og ein låssetjingsplass rett aust for tiltaksområdet.

¹ Miljødirektoratet M-608 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota»

at dette skjer i tett dialog med eining for Kommunalteknikk for å sikre at kommunen sine interesser vert tilstrekkeleg ivaretekne.

Steinmassane er tenkt mottekne frå arbeidet med Stad skipstunnel og eventuelt steinbrot. Ved eit eventuelt løyve til tiltak etter plan- og bygningslova kjem Stad kommune til å stille krav til dokumentasjon på at utfyllingsmassane kjem frå lovleg steinuttak.

Stad kommune føreset at Statsforvaltaren gjer ei grundig vurdering av utfyllinga sin innverknad på landskap, natur og naturmangfald i området.

Så lenge utfyllinga held seg innanfor rammene av arealformålet i gjeldande reguleringsplan, samt tilstrekkeleg har dokumentert miljøkvaliteten i sediment i utfyllingsområdet, har ikkje Stad kommune merknadar til at det vert gjeve løyve til utfylling etter ureiningslova. Det vert likevel presisert at eit eventuelt løyve etter ureiningslova ikkje er einsbetydande med at utfyllinga også vert godkjent etter plan- og bygningslova eller hamne- og farvasslova.»

Fiskeridirektoratet (13. oktober 2023)

Attgjeving av uttale:

«Marint biologisk mangfold

Det er registrert sårbare marine naturtyper i området. Det vil fylles ut i en større taeskogforekomst. I tillegg er det registrert et område med skjellsand både vest og øst for utfyllingsområdet. Skjellsand er et habitat som ofte er rikt på bløtbunnsfauna. Denne sanden, som i stor grad består av knuste og delvis nedbrutte kalkskall fra skjell og andre marine organismer, regnes som en ikke-fornybar ressurs i et menneskelig tidsperspektiv. Naturtypen fungerer som gyteog oppvekstområder for flere fiskearter. I tillegg benytter større krepsdyr skjellsandbankene til parringsplasser og ved skallskifte, de finner også matgrunnlag her

Vår vurdering

Det vil være midlertidige effekter på områdene rundt utfyllingen, særlig i anleggsperioden. Utfylling av masser i sjø vil føre til oppvirvling av finpartikulært materiale som lett kan spres i et større område. Fine partikler holder seg i vannmassene over lang tid, følger havstrømmene og kan dermed også spres langt fra planområdet og gjøre skader i det marine økosystemet, inkludert på gytende fisk, tidlige livsstadier og over trofiske nivåer når fisk spiser andre dyr som har fått i seg partikler. Bruk av siltgardin kan redusere dette noe, men de minste partiklene vil ikke stoppes av en slik duk.

Ved utfylling av masser i sjø forutsetter vi derfor at det gjøres avbøtende tiltak for å redusere spredning av partikler. Dette vil begrense tiltakets påvirkning på både fiskeri og marine naturtyper.

Utfylling av masser bør primært skje på høsten og tidlig vinter. Dette er fordi det er den perioden av året hvor livet i kystsonen er mest i ro.»

Bergens Sjøfartsmuseum (5. oktober 2023)

Museet kjenner ikkje til kulturminne ved Flatraket i Stad kommune som kan bli direkte råka av det omsøkte tiltaket. Museet har derfor ingen merknader til det planlagde tiltaket, men gjer merksam på den generelle plikten etter kulturminnelova (Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne) om stans i arbeid og varsling til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne.

Tiltakshavars kommentarar til uttale (21. desember 2023)

Attgjeving av uttale:

«

- *Fyllmassen skal kontrollerast for plast, avfall og tungmetall før utfylling. **Ja, blir dokumentert av byggherren som leverer steinmassene***
- *Utfyllinga skal overvakast ved visuell observasjon av partikkelspreiing og med ein turbiditetsmålar. Arbeidet skal stansast dersom målingane viser uakseptabelt nivå av partiklar i meir enn 20 minuttar. **Antar at dette er ivaretatt i den prosjektering som er gjort vedr utfyllingen***
- *Siltgardin bør nyttast viss mogeleg for å hindre nedslamming av førekomstar av kamskjel og spreining av partiklar til ålegrassamfunnet. **Siltgardin er medtatt***
- *Utfyllinga skal skje så skånsamt som mogeleg for å hindre unødig spreining av miljøgifter. **Blir utført iht den prosjektering som er utfør***

»

Rettsleg grunngeving for løyve

Forureiningslova

Etter forureiningslova § 7 må ingen sette i verk noko som kan medføre forureining utan at det er lovleg etter unntaksreglane i § 8 eller tiltaket har løyve etter § 11.

Arbeid i sjø frå land er mellombels anleggsarbeid og er som hovudregel lovleg utan løyve, jf. forureiningslova § 8 første ledd nr. 3, når forureininga frå anleggsarbeidet er "vanleg". Utfylling som bidreg til å spreie finstoff som kan påverke fiskeinteresser, trua artar, marine naturtypar eller bidra til plastforureining, er ikkje vanleg forureining og tiltaket må ha løyve. Statsforvaltaren finn at utfyllingane i dette tiltaket krev løyve etter lovas § 11, med vilkår for utføring etter § 16.

Når Statsforvaltaren vurderer om det skal gjevast løyve til forureinande verksemd, og eventuelt på kva vilkår, skal vi leggje vekt på forureiningsulempene ved tiltaket haldne saman med fordelar og ulemper tiltaket elles vil kunne føre til, jf. forureiningslova § 11 siste ledd. Statsforvaltaren legg til grunn anbefalingar i Miljødirektoratets rettleiar M-350/2015 *Handtering av sediment* i vår vurdering av saka.

Naturmangfaldlova

Forvaltningsmåla i naturmangfaldslova §§ 4 og 5 ligg til grunn for Statsforvaltarens myndigheitsutøving. Videre skal prinsippa i §§ 8 til 12 om blant anna kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samla belastning leggjast til grunn som retningslinjer når Statsforvaltaren treffer avgjerder som rører ved naturmangfald.

Vassforskrifta

Søknader om løyve til tiltak i sjø og vassdrag skal også vurderast etter vassforskrifta. Vassforskrifta innehelder forpliktande miljømål om at myndigheitene skal sørge for at alle vassførekomstar skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innan 2027 med mindre det er gitt unntak med heimel i § 9 eller § 10.

Avgrensing mot plan- og bygningslova

Statsforvaltaren kan ikkje gje løyve etter forureiningslova § 11 dersom dette er i strid med endelege planer etter plan- og bygningslova. Stad kommune har ikkje merknadar til at det vert gjeve løyve etter forureiningslova så lenge utfyllinga held seg innanfor rammene av arealformålet i gjeldande reguleringsplan, samt tilstrekkeleg har dokumentert miljøkvaliteten i sediment i utfyllingsområdet. Det vert likevel presisert at eit eventuelt løyve etter forureiningslova ikkje er einsbetydande med at utfyllinga også vert godkjent etter plan- og bygningslova eller hamne- og farvasslova.

Vår vurdering av søknaden

Statsforvaltaren vurderer at søknaden med tilhøyrande dokumentasjon er i samsvar med forureiningsforskrifta § 36-2 sine krav til innhald i søknader om løyve etter forureiningsforskrifta.

Grunngjeving for valde vilkår og krav

Utfylling i sjø vil kunne medføre spreiring av partiklar som kan ha negative effektar på naturverdiar. Det kan blakke vatnet og nedslamme omkringliggende sjøareal, og partiklar i for høge konsentrasjonar kan ha negative effektar på fisk, skaldyr, og marint naturmiljø. Det er registrert sårbare marine naturtypar i området. Planlagt utfylling vil skje i ein større tareskogforekomst. I tillegg er det registrert et område med skjelsand både vest og aust for utfyllingsområdet. Skjelsand er eit habitat som ofte er rikt på blautbotnsfauna. Naturtypen er eit gyte- og oppvekstområde for fleire fiskeartar.

Det vil være mellombelse effektar på områda rundt utfyllinga, særleg i anleggsperioden. Utfylling av masser i sjø vil føre til oppvirvling av finpartikulært materiale som kan verte spreidd i eit større område. Partikkelspreiring utgjør størst risiko for naturmangfald og fiskeriinteresser, og det stilles derfor strenge krav til partikkelspreiring ut frå utfyllingsområdet. I uttalen frå Fiskeridirektoratet ønskes det bruk av siltgardin for å hindre partikkelspreiring. Bruk av siltgardin gjennom utfyllingsperioden inngår av den grunn som eit vilkår i løyvet.

Ved bruk av siltgardin blir faren for forureining og negativ påverknad frå TBT-forureina sediment i utfyllingsområdet, redusert. Det er ikkje føreslege turbiditetsovervaking i søknaden, men kommentar frå tiltakshavar på uttale frå Fiskeridirektoratet føreslår turbiditetsovervaking. Statsforvaltaren setter vilkår om kontinuerleg turbiditetsovervaking. Bruk av turbiditetsmålar og fastsetting av naturleg bakgrunnsverdi for turbiditet skal bli gjennomført i samsvar med NS-94335. Grenseverdi er sett til bakgrunnsverdi + 10 NTU/FNU, med alarm og stans i arbeidet dersom turbiditeten overstig grenseverdien i meir enn 20 minuttar.

Tiltaket skal derfor utførast bak fungerande siltgardin som minimerer spreiring av partiklar og tilslamming av vassmassane. Av omsyn til natur- og fiskeriinteresser må tiltaket overvakast med turbiditetsmålar

Dersom sedimenta i tiltaksområdet er forureina, kan også forureining verte spreidd. I dette tilfellet skal tiltaket utførast i eit område som er lite forureina. Det er berre TBT for eit prøvepunkt som er i grenseverdi 2 iht. Miljødirektoratet sin rettleiar M-608².

Tiltakets avgrensa omfang og varigheit gjer at Statsforvaltaren vurderer risikoen for naturmiljøet når det kjem til spreiring av partiklar som akseptabelt.

---

² Miljødirektoratet M-608 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota»

Vurderingar etter naturmangfaldlova og vassforskrifta

I samband med utarbeiding av søknad om løyve etter forureiningslova er det henta inn informasjon om moglege forureiningskjelder i området og det er henta inn informasjon om viktige natur- og fiskeriinteresser i området frå databasar via Kystinfo.no.

Krav til kunnskapsgrunnlaget er etter vår vurdering oppfylt, jf. naturmangfaldlova § 8. Sidan vi vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilfredsstillande, vil ikkje føre-var-prinsippet (NML § 9) kome til anvending.

Vi har teke omsyn til økosystemet og den samla belastninga (NML § 10) gjennom vurderingar som ligg til grunn for krava som er sett i vilkåra i løyvet. NML § 11 påpeiker at det er tiltakshavar som skal bære kostnadene til avbøtande tiltak. Dersom det er naudsynt med driftsstans på anlegget for å unngå uakseptabel grad av forureining som følgje av anleggsverksemda, vil denne meirkostnaden også reknast som i samsvar med NML § 11. Vi krev også at det skal nyttast dei beste moglege tekniske løysingane som ut frå ei kost/nytte-vurdering gjev best moglege resultat for miljøet, jf. NML § 12. Elles viser vi til våre vurderingar og grunngevingar ovanfor under punktet kalla *Grunngeving for valde vilkår og krav*.

Miljømålet i vassforskrifta er at alle vassførekomstar skal oppnå minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ein forverring av ein vassførekomst kan ikkje tillatast dem mindre det er moglegheit til å gje unntak, jf. vassforskrifta § 12.

I denne saken legger Statsforvaltaren til grunn at tiltaket vil gje ein midlertidig påverknad og at tilstanden i resipientane vil bli gjenoppretta når arbeidet stansar. Vi ser det derfor ikkje som sannsynleg at tiltaket vil kunne føre til at miljømåla ikkje vert nådde, eller at tilstanden til vassførekomsten blir forverra. Krava i vassforskrifta er difor ikkje til hinder for å gje løyve etter forureiningslova.

Vedtak om løyve etter forureiningslova og forureiningsforskrifta til utfylling i sjø

Statsforvaltaren gjev løyve etter forureiningslova § 11 med vilkår etter lovas § 16. Statsforvaltaren har i avgjerda lagt vekt på dei forureiningsmessige ulemper ved tiltaket jamført med dei fordeler og ulemper som tiltaket dessutan vil medføre. Statsforvaltaren har regulert dei forholda som er vurdert til å ha dei mest alvorlege miljømessige konsekvensane.

I tillegg til dei krava som følgjer av løyvet, pliktar verksemda å overhalde forureiningslova og produktkontrolllova, med tilhøyrande forskrifter. Nokre av forskriftene er nemnde i løyvet. For informasjon om andre reglar som kan vere aktuelle for verksemda, viser vi til heimesida til Miljødirektoratet www.miljodirektoratet.no.

Løyvets vilkår følger vedlagt dette brevet.

Endring og omgjerding

Vi vil påpeike at all forureining frå verksemda isolert sett er uønskt. Sjølv om utsleppa er innanfor dei fastsette grensene, pliktar verksemda å redusere utsleppa så langt som moglege utan urimelege kostnader. Det same gjeld utslepp av komponentar det ikkje er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Verksemda er pliktig til å unngå unødvendig forureining, jf. forureiningslova § 7. Viser det seg at forureiningsforholda endrar seg, kan Statsforvaltaren med heimel i forureiningslova § 18 endre vilkåra i løyvet og setje nye vilkår, og om nødvendig trekkje løyvet tilbake. Endringar skal vere basert på skriftleg sakshandsaming og ei forsvarleg utgreiing av saka. Ein endringssøknad må difor sendast i god tid før ei eventuell endring kan gjennomførast.

At vi har gitt løyve til forureining fritar ikkje erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap som forureininga har ført til, jf. forureiningslova § 56. I tillegg til dei krava som følgjer av løyvet, pliktar verksemda å overhalde forureiningslova og produktkontrolllova med tilhøyrande forskrifter. Nokre av forskriftene er nemnde i løyvet. For informasjon om andre reglar som kan vere aktuelle for verksemda viser vi til heimesida til Miljødirektoratet, www.miljodirektoratet.no. Brot på løyvet er straffbart etter forureiningslova §§ 78 og 79.

Brot på krav som følgjer direkte av forureiningslova og produktkontrolllova med tilhøyrande forskrifter er òg straffbart.

Rett til å klage

Partane involvert i saka og andre med særleg interesse kan klage innan tre veker frå verksemda har mottatt dette brevet, jf. forvaltningslova § 28. I ein eventuell klage skal det gå klart fram kva klagen gjeld, og kva endringar ein ønskjer. Klagen bør vere grunngeven og skal sendast til Statsforvaltaren i Vestland. Klageinstans er Miljødirektoratet.

Ein eventuell klage fører ikkje automatisk til at gjennomføringa av vedtaket blir utsett. Statsforvaltaren eller Miljødirektoratet kan etter oppmoding, eller på eige initiativ, avgjere at vedtaket ikkje skal gjennomførast før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Ei slik avgjerd kan det ikkje klagast på.

De kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forureiningsforskrifta § 41-5. Ein eventuell klage skal vere grunnsett, og han må sendast til Statsforvaltaren i Vestland innan tre veker. Ein eventuell klage fører ikkje automatisk til at vedtaket blir utsett. Verksemda må difor betale det fastsette gebyret. Dersom Miljødirektoratet godtar klagen, vil overskotsbeløpet verte refundert.

Med helsing

Magne Nesse
senioringeniør

Sondre Kaastad Sørsdal
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Løyvets vilkår

Kopi til:

Stadsutviklaren

STAD KOMMUNE

FISKERIDIREKTORATET

STIFTELSEN MUSEUM VEST

Rådhusvegen 11

Postboks 185 Sentrum

Lyngneset 2

6770

5804

5302

NORDFJORDEID

BERGEN

STRUSSHAMN

Løyve etter forureiningslova til utfylling i sjø ved gnr./bnr. 289/69 mfl. ved Flatraket i Stad kommune for Flatraket Industribygg AS

Statsforvaltaren gir Flatraket Industribygg AS løyve med heimel i forureiningslova § 11, jf. § 16. Løyvet er gitt på grunnlag av opplysningar i søknad av 29. august 2023 og andre opplysningar som kom fram under sakshandsaminga. Løyvet gjeld frå dags dato og fram til anleggsarbeidet er avslutta.

Dersom de ønskjer endringar utover det som er opplyst i søknaden eller under sakshandsaminga og som kan ha miljømessig betydning, må de på førehand avklare dette skrifteleg med Statsforvaltaren.

Dersom heile eller vesentlege delar av løyvet ikkje er teke i bruk innan to år skal de sende melding til Statsforvaltaren om forventa oppstart, status i prosjektet med beskriving av eventuelle endringar som endrar risiko for forureining og evt. behov for endra avbøtande tiltak. Statsforvaltaren vil då vurdere behov for eventuelle endringar i løyvet og om endring av løyvet krev ny søknadsrunde.

Data om verksemda

Bedrift	Flatraket Industribygg AS
Postadresse	Pernesvegen 35, 6717 Flatraket
Kommune og fylke	Stad, Vestland
Organisasjonsnummer/ eigd av	971 952 644, tilhøyrar 929 092 902

Statsforvaltaren sine referansar

Løyvenummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2024.0057.T	4649.0107.01	2023/13245

Løyve gitt første gong: 18. januar 2024	Endringsnummer:	Løyve sist endra:
Magne Nesse senioringeniør	Sondre Kaastad Sørsdal rådgjevar	

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringar av	Punkt	Endringar

Innhald

1	Rammevilkår	3
1.1	Omfang.....	3
1.2	Varsel om oppstart.....	3
2	Generelle vilkår.....	3
2.1	Plikt til å redusere forureining så langt som mogeleg.....	3
2.2	Plikt til førebyggjande vedlikehald	3
2.3	Tiltak ved auka forureiningsfare	3
2.4	Miljøriskovurdering av anleggsarbeida	3
2.5	Ansvar	4
2.6	Erstatningsansvar	4
2.7	Kulturminne i sjø	4
2.8	Aktsemd ovanfor framande organismar	4
2.9	Sakshandsaming etter anna loverk.....	4
3	Internkontroll, beredskapsplan og akutt forureining.....	4
3.1	Internkontroll.....	4
3.2	Beredskapsplan.....	5
3.3	Varsling om akutt forureining.....	5
4	Vilkår for utføring av tiltak i sjø.....	5
4.1	Generelt.....	5
4.2	Partikkelsperre	5
4.3	Kontroll av utfyllingsmassar	6
5	Kontroll- og overvaking	6
5.1	Plan for kontroll og overvaking	6
6	Avfall	7
6.1	Generelle krav.....	7
6.2	Handtering av farleg avfall	7
6.3	Plast	7
7	Rapportering og dokumentasjon	7
	• Dokumentasjon av levering av eventuelt avfall.....	7
8	Tilsyn.....	7

1 Rammevilkår

1.1 Omfang

Løyvet gjev vilkår for å redusere forureining frå utfylling i sjø på gnr./bnr. 289/69, 289/82, 289/83, 289/112 og 290/4 i Stad kommune.

Tiltaket i sjø omfattar utfylling av ca. 40 000 m³ massar over eit areal på 6 150 m². Utfyllinga vil skje frå land.

Statsforvaltaren legg til grunn at tiltaka skal gjennomførast som nemnt i søknad av 29. august 2023 og tilleggsopplysningar i saka med mindre anna er avtala med Statsforvaltaren.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvaltaren skal varslast om oppstart av anleggsarbeidet seinast ei veke før anleggsarbeida startar. Det kan varslast med ein e-post til sfv/post@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forureining så langt som mogeleg

All forureining frå verksemda, medrekna utslepp til luft og vatn, støy og avfall, er isolert sett uønskt. Sjølv om utsleppa vert haldne innanfor fastsette utsleppsgrenser, pliktar verksemda å redusere utsleppa sine, medrekna støy, så langt det er mogleg utan urimelege kostnader. Plikta omfattar også utslepp av komponentar som det ikkje er sett uttrykkelege grenser for gjennom vilkår i dette løyvet.

2.2 Plikt til førebyggjande vedlikehald

For å halde dei ordinære utsleppa på eit lågast mogleg nivå og for å unngå utilsikta utslepp, skal verksemda sørge for førebyggjande vedlikehald av utstyr som kan ha noko å seie for utsleppa. System og rutinar for vedlikehald av slikt utstyr skal vere dokumenterte.

2.3 Tiltak ved auka forureiningsfare

Dersom det oppstår fare for auka forureining skal verksemda så langt det er mogleg utan urimelege kostnader setje i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den auka forureiningsfaren. Om nødvendig må verksemda redusere eller innstille drifta.

Tiltakshavar skal så snart som mogeleg informere Statsforvaltaren om unormale tilhøve som har eller kan føre til vesentleg auka forureining eller forureiningsfare. Akutt forureining skal i tillegg varslast i samsvar med punkt 3.3.

2.4 Miljøriskovurdering av anleggsarbeida

Dette løyvets vilkår er basert på dei miljørisikovurderingane som er utført i samband med søknad om løyve etter forureiningslova og dei forslag til avbøtande tiltak som er omsøkte for å redusere fare for forureining til eit akseptabelt nivå.

Verksemda plikter å ha oversikt over alle aktivitetar og forhold som kan føre til forureining og kunne gjere greie for risiko. Ved endra forhold skal miljørisikovurderinga oppdaterast. Resultata skal vurderast opp mot akseptabel miljørisiko.

Med utgangspunkt i risikovurderinga skal verksemda iverksette risikoreduserande tiltak. Både sannsyn- og konsekvensreduserande tiltak skal vurderast. Tiltakshavar skal ha ein oppdatert plan over risikoreduserande tiltak, og sikre at tiltak herifrå vert innarbeida og gjennomført.

2.5 Ansvar

Tiltakshavar er ansvarleg for å sikre og dokumentere at vilkåra i dette løyvet vert stetta. Tiltakshavar pliktar å ha oversikt over alle aktivitetar som kan medføre forureining og kunne gjere greie for risikoforhold. Tiltakshavar pliktar vidare å orientere vedkommande som skal gjennomføre tiltaka om de vilkår som gjelder, samt de restriksjonar som er lagt på arbeidet.

2.6 Erstatningsansvar

Sjølv om løyve er gitt, pliktar den som forårsakar forureining eller annan type skade å svare for erstatning som måtte følge av alminnelege erstatningsreglar.

2.7 Kulturminne i sjø

Stiftelsen Bergens Sjøfartsmuseum gjer merksam på at tiltakshavar pliktar å gje melding til museet (marinarkeologi@museumvest.no) dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Tiltakshavar må i så fall ikkje starte opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.

2.8 Aktsemd ovanfor framande organismar

Vestland fylke har gjennom dei siste årene registrert ein auking i observasjonar av fremmedarten japansk sjøpung, allment kjent som Havnespy. Denne arten har stort invasjonspotensiale, og høg økologisk effekt. Det er ingen kjente observasjonar i tiltaksområdet, men arten er observert fleire stader i fylket. Statsforvaltaren minner derfor om plikta til aktsemd i medhald til forskrift om framande organismar § 18. I den står det at den som iverksette tiltak som kan medføre utilsikta spreieing av fremmande organismar i miljøet skal opptre aktsamt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfaldet. Frå § 18 del a og b vises det til at tiltakshavar skal ha kunnskap om risikoen aktiviteten inneberer, kunnskap til å treffe forebyggande tiltak og kunnskap til å raskt avdekke utilsikta spreieing av framande organismar.

2.9 Sakshandsaming etter anna lovverk

Dette løyvet frittek ikkje for handsaming etter anna lovverk som er relevant i saka, til dømes hamne- og farvasslova og plan- og bygningslova.

3 Internkontroll, beredskapsplan og akutt forureining

3.1 Internkontroll

Tiltakshavar pliktar å etablere internkontroll for sin verksemd i medhald til internkontrollforskrifta¹. Internkontrollen skal blant anna sikre og dokumentere at tiltakshavar stettar krava i dette løyvet,

---

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr 1127 (internkontrollforskriften)

forureiningslova, produktkontrolllova² og andre relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshavar plikter å halde internkontrollen oppdatert.

Når ein tiltakshavar som oppdragsgivar engasjerer oppdragstakar (entreprenør eller liknande) til å utføre oppgåver på tiltakshavars anlegg, skal oppdragsgivar sørge for at oppdragstakar er kjent med og har internkontrollsystem i tråd med løyvets vilkår.

Tiltakshavar plikter alltid å ha oversikt over alle aktivitetar og forhold som kan føre til forureining og kunne gjere greie for risiko. På basis av miljørisikoanalyse skal tiltakshavar sette i verk miljørisikoreduserande tiltak.

3.2 Beredskapsplan

Den ansvarlege skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påverknad av akutt forureining for si verksemd, jf. forureiningslova § 40. Beredskap skal stå i et rimeleg forhold til sannsyn for akutt forureining og omfanget av skadane og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikta inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og avgrense verknaden av forureininga.

Tiltakshavar skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endra forhold skal beredskapsplanen oppdaterast. Beredskapsplanen skal være tilgjengeleg og kjent for dei som utfører arbeid der akutte hendingar i flg. planen, kan oppstå.

3.3 Varsling om akutt forureining

Ved akutt forureining eller fare for akutt forureining som følge av tiltaket, skal den ansvarlege straks varsle på telefon 110, etter Forskrift om varsling av akutt forureining eller fare for akutt forureining fastsett av Miljøverndepartementet 9. juli 1992. Statsforvaltaren skal også varslast.

4 Vilkår for utføring av tiltak i sjø

4.1 Generelt

Tiltaka i sjø skal utførast på ein måte som minimerer spreiiing av partiklar og tilslamming av vassmassane. Dersom det oppstår utilsikta forureiningssituasjonar skal arbeidet stanses og korrigerande tiltak gjennomførast.

4.2 Partikkelsperre

Av omsyn til gyte- og oppvekstperiode for torsk i tiltaksområde og naturinteressar i området, skal utfyllingsarbeid ikkje skje i perioden frå januar til og med juni.

Som avbøtande tiltak for å redusere fare for forureining og spreiiing av finstoff til vassførekomsten ved utfylling skal det nyttast ei eller om nødvendig fleire siltgardiner. Siltgardinene skal dekke deler eller heile vassøyla på ein måte slik at grenseverdi for turbiditet blir overhalden. Det skal nyttast siltgardiner som er egna for tilhøva ved tiltaksområdet, sjå fagrapport³ frå Statens vegvesen.

Ved val av siltgardiner må straum- og vêrtilhøve, botn- og djupnetilhøva på staden leggjast til grunn for prosjektering av flytelegeme og vekt på lodd/botnfester. Det kan nyttast fritthengande siltgardin

---

² Produktkontrolllova av 11.06.1979 nr 79

³ Siltgardiner: funksjon, tilpasning og oppfølging. Rapport nr. 205 - 2013

grunna tiltakets art, då stein frå utfyllingsarbeidet kan rulle over forankring og øydelegge siltgardina/ene.

Det skal førast jamleg kontroll med at siltgardinene fungerer etter hensikta. Dersom siltgardinene ikkje lenger fungerer skal dei reparerast eller bli bytta ut. Arbeid/utfylling i sjø skal ikkje skje når siltgardinene ikkje fungerer.

Turbiditetsmålingar skal planleggast og utførast i samsvar med Norsk Standard NS-9433⁴

Partikkelkonsentrasjonen utanfor partikkelsperra i tiltaksområdet skal ikkje vere høgare enn bakgrunnsverdi + 10 NTU/FNU i ein periode på meir enn 20 minutt. Ved oppnådd alarmgrense skal utfyllingsarbeidet stogge, og dersom overskriding skyldast tiltaket, skal det utførast avbøtande tiltak, eksempelvis å tilføre ei ekstra partikkelsperre.

Handtering av alarmer skal innarbeidast slik at alle relevante ledd i prosjektorganisasjonen kjenner alarmgrensene og kva aksjoner som skal utførast ved overskriding, jf. vilkår 3.1 om internkontroll.

Kunnskap og informasjon tileigna i prosjektet skal brukast for justering av måleprogrammet. Dersom observasjonar og målingar viser at ein måler ikkje er plassert på eigna stad eller djupne, skal målaren flyttast.

4.3 Kontroll av utfyllingsmassar

For utfyllinga skal det nyttast mest mogeleg reine massar. Massar er planlagt henta frå Stad skipstunnel eller frå steinbrot- Massane skal være eigna for føremålet. Det skal utarbeidast rutinar for kontroll av steinmassar før desse vert fylt i sjøen. Innhald av plastrestar og anna forureining frå sprengstein skal primært ikkje hamne i sjøen.

5 Kontroll- og overvaking

5.1 Plan for kontroll og overvaking

Det skal utarbeidast ein kontroll- og overvaksingsplan for tiltaket. Planen må ha tilstrekkeleg omfang til å avdekke spreiring av forureining frå tiltaket, medrekna kontroll med spreiring av partiklar og plast. Kontroll- og overvaksingsplanen skal avdekke eventuelle negative påverknader på naturmiljøet frå anleggsarbeidet.

Kontroll- og overvaksingsplanen skal sikre at vilkåra i løyvet vert stetta, og planen skal utarbeidast i tråd med tilrådingane gitt i Miljødirektoratet si rettleiar for handtering av sediment M-350/2015. Måleutstyr, metodar, gjennomføring og analysar skal følgje norsk standard. Den ferdige kontroll- og overvaksingsplanen sendes til Statsforvaltaren i forkant av anleggsstart.

---

⁴ Turbiditetsovervåking av tiltak i vannforekomster. Norsk Standard NS- 9433

6 Avfall

6.1 Generelle krav

Verksemda pliktar så langt det er mogleg utan urimelege kostnader eller ulemper å unngå at det blir danna avfall som følge av tiltaka. Særleg skal innhald av skadelege stoff i avfallet avgrensast mest mogeleg. Kystverket pliktar å sjå til at all handtering av avfall, under dette gjenvinning, blir utført i samsvar med gjeldande regler fastsett i eller i medhald av forureiningslova og avfallsforskrifta.

6.2 Handtering av farleg avfall

Verksemda skal handtere farleg avfall i tråd med avfallsforskrifta kapittel 11 om farleg avfall.

Farleg avfall som blir lagra i påvente av levering/henting skal lagrast slik måte at det ikkje fører til avrenning til grunn, overflatevatn eller avløpsnett. Lagra farleg avfall skal være merka og skal ikkje blandast saman med anna avfall. Lagring skal skje i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikra mot uvedkommande.

Farleg avfall skal leverast vidare til godkjend mottak eller behandlingsanlegg minst ein gang per år. Farleg avfall skal deklarerast på www.avfallsdeklarerer.no.

6.3 Plast

Det skal gjerast tiltak for å avgrense tilførsel av plast til naturen. Det skal gjennomførast opprydding av plast og annet avfall undervegs og i etterkant av tiltaket ved tiltaksområdet og nærliggande områder. Rutinar for dette skal føreligge skriftleg. Oppsamling av eventuelt avfall i sjøen skal loggførast. Rutinar for overvaking og oppsamling av avfall i sjøen skal inngå i overvakingssplanen. Oppsamla avfall skal leverast til lovleg avfallsmottak.

Miljødirektoratet sitt faktaark⁵ M-1085 | 2018 kan nyttast som ein rettleier.

7 Rapportering og dokumentasjon

Det skal sendast inn sluttrapport frå arbeida innan 8 veker etter at anleggsarbeida er avslutta. Rapporten skal oppsummera anleggsarbeida, og skal innehalde:

- Skildring av gjennomføringa av tiltaka
- Oversikt over uønskte hendingar, merknader og ei skildring av eventuelle avbøtande tiltak som er gjennomførte for å hindra uheldig påverknad på omgjevnadene.
- Dokumentasjon av levering av eventuelt avfall.

8 Tilsyn

Verksemda pliktar å la representantar for Statsforvaltaren eller andre som har styresmakt, føre tilsyn med verksemda til ei kvar tid.

---

⁵ Problemer med plast i sjø ved utfylling av sprengstein i sjø. Miljødirektoratet M-1085/2018